

PAUL GROOT

‘Ik heb een groot talent voor kluzenaarschap’

Acteur Paul Groot (49) maakte naam met zijn persiflages in *Kopspijkers* en *Koefnoen*. Maar na vijftien jaar is de lach voor hem niet heilig meer. Tijd voor een serieuzer soloprogramma?

J

Je speelt binnenkort in de musical *Into the woods*, met liedjes van Stephen Sondheim. Wat gaan we zien?

“Het gaat over een bakker en zijn vrouw die kinderloos zijn door de vloek van een heks. Om die vloek op te heffen moeten zij het bos in. Daar ontmoeten ze figuren uit allerlei sprookjes van de gebroeders Grimm. Ik speel de grote boze wolf en de prins die Assepoester door zijn vingers laat glippen.”

Valt daar speltechnisch eigenlijk iets aan te verhapstukken?

“Zeker. Die prins is een zelfbewust, van zelfmedelijden overlopend figuur. Hij klaagt: prinsessen breken je hart, maar ze zijn onbereikbaar omdat ze in een toren zitten. Dan zingen wij het nummer *Hartenpijn, Agony*. Dat zit op het randje van grotesk spel. De vraag is hoe geloofwaardig ik die man ga maken. Best een uitdaging.”

Je speelde in 2015 de hoofdrol in de musical *Robert Long*. Gaan we de komende jaren meer van jouw serieuze kant zien?

“Ja, dat heb je goed gezien. Ik vind het mooi om een iets zwaardere kant aan te boren. Wat meer ontroering. De lach is voor mij niet heilig. De nummers die mij in *Robert Long* het meest na aan het hart lagen, waren de tearjerkers. Zoals *Flink*

zijn of *Waarom huil je nou?*. Na dit seizoen ga ik Cole Porter spelen in *You are the top*. Een mooie, gelaagde rol. Ik fantaseer over een soloprogramma in het theater. Een cabaretvoorstelling met eigen liedjes en bestaande nummers als *I don't care much* uit de musical *Cabaret*. En *Broken* van Jake Bugg. Vrij donkere nummers.”

Daag je jezelf daar meer mee uit?

“Ja, of misschien past het beter bij mij. Omdat ik van mezelf melancholischer ben.”

Waarom ben je dan ooit de humor in gedoken? Volgens de analytische psychologie is humor afweer. Het bedekken van emoties met een grap.

“Ja! Ja! Humor is absoluut een middel om je staande te houden en je door het leven te bluffen. Als je jezelf vrolijk moet houden, helpt het om een ironische toon aan te slaan. Dat wordt op een zeker moment een manier van doen.”

Waarom moest je je vrolijk houden?

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

Jij geeft de voorzet, ik kop hem in.

“Dat doe je goed, haha. Nee, ik zeg het toch duidelijk genoeg.”

Je wordt dit jaar vijftig. Heb je al gehuild?

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Dat doe je goed, haha. Nee, ik zeg het toch duidelijk genoeg.”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

“Nee, tot hier. Anders wordt het meteen weer zo somber!”

dan ga ik heel hard zitten huilen. Maar de vanzelfsprekendheid van het goede contact. Dat je je moeder kwijt bent.

De onvoorwaardelijke liefde die ze gaf.”

Je vader leeft nog. Van wie heb je het meest, van je vader of je moeder?

“Mijn vader is lange tijd slager geweest. Dat is hij nóg in hart en nieren. Heel sociaal, aards, een babbelkont. Ik heb meer het karakter van mijn moeder. Mijn moeder is ook... wás wat gereserveerder. In een grote groep viel ze niet op, net als ik.”

Tijdens je jeugd in Uithoorn zaten jullie samen op de toneelclub.

“Van mijn vijftiende tot mijn twintigste. Vanaf mijn vierde zagen mijn ouders al dat ik acteurstrekken had. Ik speelde met een servet onder mijn kin Sinterklaas en bleef dagenlang consequent in die rol. Ging langzamer lopen, bloedserieus, haha. Ik wás Sinterklaas! Ik maakte poppen en marionetten voor mijn poppentheater. Een echte knutselaar.”

In dat gezelschap kon je je moeder van een andere kant leren kennen.

“Omdat ze zo bescheiden was, vond ik het leuk dat ze op toneel eens iets grotesks speelde. Tja...” (Breekt de zin af) “Ik wist

dat mijn moeder die kant had. Ze deed vaak rare stemmetjes en haalde thuis grappen uit, ook om het gezellig te houden. Soms kan het efficiënt zijn om een rol aan te nemen om te zeggen wat je niet bevalt.”

(zet een krakerige stem op) “*Zo dochter, ruim je rotzooi eens op!*” Je verpakt je boodschap in een rolletje. Samen spelen was fantastisch. Elke woensdagavond repeteerden we op de zolder van een oud schoolgebouw. Op de vliering lagen alle decorstukken, en snorren en baarden met de schmink er nog in. Heerlijk, die geur van oud vet. Ik heb decors ontworpen, en tekende de plaatsbewijzen.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

Hoe was jullie verhouding?

“Ik was heel dik met mijn moeder. Ze was de archetypische moeder-moeder. Warm, lief en zacht. Opgewekt, veel humor. Heel streng voor zichzelf, perfectionistisch.”

Hoe ben je eronder?

“Nog een beetje confuus eigenlijk. Ik mis haar met de week erger.”

Wat mis je het meest?

“Nou, daar blijf ik van weg hoor, want

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

“Nou, niet daarom. Van dat getal heb ik niet zo'n last. Maar mijn moeder is twee maanden geleden overleden. In de zomer kreeg ze alvleesklierkanker en opeens had ze nog maar een paar weken te leven.”

Maak je nog poppen?

“Dat niet, maar ik ben weer aan het tekenen. Als kind wilde ik striptekenaar en reclametekenaar worden. Maar ik werd niet aangenomen op de kunstacademie. Jammer, anders was ik nu een werkloos graficus geweest. Haha! Ik kreeg van Owen (Schumacher, zijn medespeler bij *Koefnoen*, red.) voor mijn verjaardag een

workshop bij Siegfried Woldhek, de tekenaar van *NRC*. Fantastisch! Ik maak kleine portretten van een foto of van mensen op tv. Soms doe ik een voorstudie voor de make-up van *Koefnoen*. Dan denk ik: als ik Trump ga spelen, moet ik die wenkbrauwen omhoogtrekken, die ogen een beetje knippen. Als kind zette ik de radio aan en werkte ik uren aan één tekening. ▶

PAULS FAVORIETEN

MEEST VEELBELOVENDE JONGE COLLEGA: “Johan Goossens vind ik geestig, persoonlijk en gedurfd.”

DIERBAAR BEZIT: “Het gouden tientje dat van mijn moeder is geweest.”

BESTE SNACK: “Garnalenkroket van Holtkamp.”

NIEUWJAARSVORNEMEN: “Aan mijn soloprogramma werken.”

DE MOOISTE POPMUZIEK: “De liedjes van C. Duncan.”

FAVORIETE BESTEMMING: “Londen, vanwege het theater.”

BINGEWATCHEN: “*Seinfeld*.”

Eerst een potlood, dan inkt, vervolgens arceren. De uren vliegen voorbij als je in je eigen wereld zit.”

Hoe komt het dat je daar nu weer behoefte aan hebt?

“We doen *Koefnoen* al vijftien jaar. Het is intensief werk. Omdat we ons overal mee bemoeien, van de kleding en pruiken tot de montage. Die gejaagdheid maakt het moeilijker om thuis terug te schakelen. Voorheen voelde ik de druk aan mijn lijf. Nu weet ik dat te negeren. Maar ondertussen is er wel stress. Toen het zo slecht ging met mijn moeder was er niet zo veel met mij aan de hand. Maar nu *Koefnoen* stil ligt, lig ik nachten wakker.”

Wie zorgt er nu voor jou?

“Ik heb zo’n zeven mensen om mij heen die me goed in de gaten houden. Ik had last van mijn buik. De dokter kon niks

Wat is er nodig om jou te verleiden?

Margriet bereikt anderhalf miljoen lezers, Paul. Hij kan er zomaar tussen zitten.

“Haha! Nou, ik stel geen belachelijk hoge eisen. Ik zoek iemand die oprecht en lief is. Een woest aantrekkelijk uiterlijk is geen eerste vereiste. Mag ik even naar de wc?”

Kees van Kooten stopte op zijn 57ste. Over zeven jaar kun jij met pensioen.

“Kees is ook iemand die zich over de kop heeft gewerkt. Hij was zwaar overspannen. Dat wil ik vóór zijn. Mijn sociale leven is totaal niks als ik aan *Koefnoen* werk. Dat moet anders. Toen mijn moeder ziek werd, dacht ik: daar moet ik nu tijd aan besteden, rücksichtslos. Elke week was ik twee à drie dagen bij haar.”

Je zat aan haar bed en ‘s middags stond je weer lachend voor de camera?

“Ja. Als ik bij mijn moeder was geweest,

helemaal. Soms stond ik naar adem te happen.” (zachtjes) “Ik heb vooral haar karakter willen schetsen. Haar humor. Ik wilde haar recht doen.”

Hoe probeer je haar dood te verwerken?

“Ik probeer mijn vader zo goed mogelijk bij te staan. Na 55 jaar is hij opeens alleen. Laatst had ik hem meegenomen naar een voorstelling van een bevriende regisseuse. Zaten we ineens samen in een kraakpand. Hij zat met zijn jas aan en vond het allemaal ‘érg absurdistisch’, maar ook leuk.”

Veel acteurs nemen in hun rollen karaktertrekken over van familie. Hoe zit dat bij jou?

“In *Koefnoen* heb ik lang een happy single gespeeld, Ipie. Daarin zaten trekjes van mijn moeder. Een vrouw die van alles onderneemt om haar leven leuk te maken. Ze probeert aan te pappen met andere mensen, wat niet altijd lukt, want ze slaat niet altijd de goede toon aan. De manier waarop Ipie het gezellig probeert te maken, en de manier waarop ik in die rol een lapje over de tuinmeubels haal, daar zie ik heel erg mijn moeder in terug. Zorgen dat alles op zijn plek ligt is ook mijn manier om controle te houden. Als alle vette vaat opgestapeld staat: o, verschrikkelijk!”

Je moeder probeerde het thuis gezellig te houden, tegen de klippen op?

(denkt lang na) “Mijn moeder was erg conflictmijdend.”

Dat was moeilijk, in jullie gezin?

“Nou... Daar ga ik niet op in.”

Wat je beschrijft is een bekende constructie in humor. Een nare situatie moet worden bedekt. Als dat niet lukt, ontstaat de grap.

“Ja, bij ons gezin moet ik heel erg denken aan het nummer *Maaltijd* van Maarten van Roozendaal. Het gaat over een gezin dat met kerst bijeenkomt. De gezinsleden hebben niet veel met elkaar. En moeder probeert het tegen de klippen op gezellig te houden. Die kinderen zeggen de hele tijd, met overdreven stem: ‘Mama, hoe heb je dát nou gemaakt!’ ‘Nou,’ zegt moeder, ‘daar heb ik een truc voor. Je snippert eerst een uitje, en dan doe je de garnalen in een bakje...’ Ze vertelt precies hoe zij alles heeft gemaakt, als uitvlucht voor alle stokkende gesprekken. Grappig en tragisch tegelijk. Prachtig nummer. ‘Hoe heb je dat nou voor elkaar gekregen, mam?! Is dat een rollade?!’ ‘Ja, dát is een rollade.’”

Van jullie als kinderen werden aan tafel formidabele acteerprestaties verwacht?

“Nou, je voelt aan alles dat het niet vanzelf gaat. Wat je zo graag zou willen in families. Dat mensen elkaar snappen, elkaars gevoeligheden snappen. Kijk naar een aflevering van *De rijdende rechter* en je ziet hoe kleingeestig mensen zijn.” (denkt na) “Sorry hoor, ik ontwijk je vragen. Maar mijn ouders lezen het ook. Of nou ja, nu maar één.”

Oké, iets anders dan. Maak jij je zorgen over het huidige politieke klimaat?

“Ik vrees dat de PVV straks een flinke zege gaat vieren. Ik vind het niet zo’n fatsoenlijke partij. Met een wonderlijke man aan het hoofd, die geen tegenspraak duldt, al jaren in isolatie leeft en het gevoel voor het dagelijks leven een beetje kwijt is. Een man die een karikatuur van de wereld schetst. O, denken mensen, dat zou de oplossing kunnen zijn, als je het zo simpel stelt. Laat Wilders maar eens aan het stuur zitten! Daar gaat hij veel schade mee aanrichten. En dan heb ik het nog niet eens over hoe wij de klimaatopwarming negeren. Gewoon doordenderen, als lemmingen naar de afgrond. Verbijsterend.”

Als de wereldproblemen en de politiek extremer worden, lijkt me dat problematisch voor *Koefnoen*. Want jullie spelen juist met overdrijving.

“Precies! Wilders uit zich zo extreem, terwijl ons middel meestal de overdrijving is. Daar zet je hem niet mee in zijn hemd. We hebben er al jaren moeite mee om de absurditeit van de realiteit te overtreffen. In *Saturday night live* zag je fantastische persiflages, en uiteindelijk denkt de redneck Amerikaan: toch stemmen we op Trump. Ik word er moedeloos van. Je staat met lege handen als satirische sector, als zo’n man toch op het schild wordt gesen. Ik vind het echt het failliet van satire. Het werkt dus niet! Mensen die sensatie verschaffen worden in het hart gesloten.”

Sommige mensen vrezen dat het leven voor homoseksuelen slechter wordt onder een extreemrechtse regering. Ben jij bang dat je straks niet meer veilig over straat kunt?

“Ik voel me sowieso kwetsbaar als afwijkend iemand. Toch. Overbewust. Toen ik uit de kast kwam, durfde ik niet eens in de etalage van Sissy-Boy te kijken

uit angst dat ik een klap in mijn nek zou krijgen. Dan denken ze dat je er een bent! Zoenen op straat? Geen sprake van. Toen ik een vriend had, deed ik weleens een arm om zijn schouder. Dan word je al gauw nageroepen: ‘Homo’s!’ Ik voel me permanent onveilig. Dat is mijn basisgevoel in het hele leven. In je prille jeugd krijg je veel signalen dat je niet wordt gepruimd. Vooral op school. Dat vormt je. Een buitenstaandersgevoel.”

Toch waag je je over een tijdje solo op het toneel. Ga je dan ronduit zeggen wat jij van de wereld vindt, zonder je te verschuilen achter de persiflage?

“Nee, het wordt zeker geen politiek programma. Het idee van een soloprogramma vliegt me soms aan, hoor. Maar het lijkt me heerlijk om mijn eigen materiaal te kiezen. Zelf de vorm te bepalen. Maar ik zal altijd de omweg gebruiken. Ik denk dat ik af en toe de jas van een ander nodig heb, om een grote mond te kunnen hebben.” ■

MEER OVER PAUL

Acteur en cabaretier Paul Groot debuteerde na zijn studie theaterwetenschappen in 1993 op televisie in de soap *Goede tijden, slechte tijden*. In 2001 werd hij lid van het cabaretpanel van *Kopspijkers*. Sinds 2004 speelt en schrijft hij met Owen Schumacher het satirische programma *Koefnoen*. Samen met Sanne Wallis de Vries en Martin van Dijk maakte hij in 2012 de voorstelling *Adèle over Adèle Bloemendaal*, en in 2015 vertolkte hij de hoofdrol in de musical *Robert Long*. Vanaf 10 februari is hij te zien in de musical *Into the woods*.

intothewoods.nu

interview: minou op den velde, fotografie: ester gebujs, visagie: nicolette brondestad

‘Een woest aantrekkelijk uiterlijk is geen eerste vereiste. Ik zoek iemand die oprecht is’

vinden. Vrienden zeiden: ‘Het is stress die er nu uitkomt. Kom, we nemen je mee op vakantie.’ Rome overtrof mijn stoutste verwachtingen. Het leek even of ik opknapt. Maar nu ik terug ben, komen de pijntjes ook terug.”

Jij omschrijft jezelf in interviews als schuw en verlegen. Maar volgens mij ben je best een haantje.

“In mijn werk wel, ja! Daarom vind ik werk ook zo lekker.”

Thuis transformeer jij in een...

“Huismus!” (schatert) “In mijn werk ben ik daadkrachtiger, voel ik me senang. Mijn sociale leven vind ik ingewikkelder, ook de liefde. Ik heb een groot talent voor kluzenaarschap. Waarom? Ik vind verveling in je eentje prima, maar verveling met z’n tweeën, dat voelt als mijn schuld.”

Je bent vrijgezel. Wil jij ooit met een ring om je vinger eindigen?

“Een ring om mijn vinger al helemaal niet! Nee, ik ben niet desperaat op zoek.”

stampte ik thuis mijn teksten net zo lang aan tot de scène erin zat. Ik acteer mezelf erdoorheen. Daar hoort mijn eigen wereld even niet bij. Discipline. Maar toen mijn moeder euthanasie pleegde, zou ik volgens de planning de volgende dag André van Duin spelen. ‘Doe dat maar niet,’ zeiden ze. Dat was de goede beslissing. Want het heeft me heel erg aangegrepen. Mijn moeder wilde tot het eind helder blijven, om over haar lot te kunnen beslissen. Ze weigerde morfine en heeft veel pijn gehad. Daardoor was ze tot op het laatste moment erg bang. Dat was heel naar.”

Heb je tijdens de crematie gesproken?

“Ik ben al met mijn speech begonnen toen ze nog leefde. Tijdens het schrijven heb ik hem steeds hardop gelezen, en dan sta je het hele weekend te huilen. Je weet: van die zinnen raak ik van streek, daar moet ik me tegen wapenen. Door die zin niet zo tot me door te laten dringen. Hem technischer uit te spreken. Dat lukte niet